

Výroba

• Nové výrobky

- Nové výrobky sú krvou ktoréhokolvek podniku, pretože ho udržujú nažive a zdravý.
- Produkcia nových výrobkov sa zvyčajne spustí pretože:
 - trhový prieskum preukázal vznik novej potreby alebo nedostatku
 - oddelenie výskumu a rozvoja podniku vynašlo nový výrobok, postup alebo materiál
 - už existujúci výrobok prešiel modernizáciou
- Ak majú nové výrobky uspieť, musia byť vhodné na stanovený účel a musia sa vyznačovať ďalšími vlastnosťami, z ktorých najdôležitejšie sú spoľahlivosť, bezpečnosť, dobrý dizajn a príťažlivý vzhľad, jednoduchosť použitia a údržby.

• Výrobné metódy

Existujú tri hlavné postupy výroby tovarov:

1. Prototypová výroba. Vždy sa vyhotovuje len jeden výrobok a potom zase iný. Vysoko kvalifikovaný, dobre platený pracovník alebo tím pracovníkov vytvára jeden jediný výrobok (napr. maľbu alebo televízny program). Takáto zákazka niekedy pochádza od jediného zadávateľa (môže pri tom ísť o postavenie lode a/alebo ťažobnej veže). **Náklady sú vysoké, ale rovnako vysoké je aj pracovné uspokojenie.**

2. Sériová výroba. Vyhotovuje sa isté množstvo jedného výrobku a následne sa pokračuje vo výrobe toho istého alebo iného výrobku. Pracovníci vyrábajú série (obmedzené množstvá) rovnakého druhu výrobku (napr. chleba a rohlíky alebo stoličky a stoly). Celá séria produktov prejde výrobnou fázou skôr, než sa prejde k nasledujúcej etape. Poznáme aj tzv. úspory z masovej činnosti, t. j. zvýšený rozsah výroby zníži náklady každého zhotoveného kusu. Pracovníci musia mať isté zručnosti.

3. Plynulá alebo hromadná výroba. Výrobok sa vyhotovuje nepretržite na montážnej linke. Ide o plynulú výrobu veľkých množstiev rovnakých tovarov určených pre širokú verejnosť. Takáto produkcia môže trvať až 24 hodín denne. V tomto druhu výroby sa využívajú veľmi drahé prístroje a priemerne zručná, horšie platená pracovná sila. K typickým výrobkom – zástupcom patria televízne prijímače, zubná pasta a klince. S drahým zariadením sú úzko späté vysoké investičné náklady. Naproti tomu stoja nízke prevádzkové náklady. Dôležitá je del'ba práce, pretože pracovníci sú školení na vykonávanie istých úloh. Práca sa môže opakovať a môže byť fádna.

• Prototypová výroba

- Prototypová výroba sa týka produkcie jednej položky, zvyčajne šitej na mieru zákazníka podľa jeho upresnenia alebo podrobného popisu výrobku, ktorý zákazník potrebuje.
- Prototypová výroba je vždy nákladná, pretože zahŕňa prácu veľmi skúsených remeselníkov. Kvalita materiálu a vypracovanosti výrobkov je vysoká a úspory z masovej činnosti sa nevyskytujú často. Prácu môže vykonávať jedinec sám, ako napr. pri šití obleku. Rovnako sa na práci môže podieľať väčší počet zručných pracovníkov, napríklad pri stavbe lietadla.
- V závodoch sa výrobný postup vždy sústreďuje na výrobok. Každý zručný pracovník zvyčajne zodpovedá za vykonanie istého úkonu.
- Hlavnými **výhodami** prototypovej výroby sú: mimoriadna pružnosť, výrobky vysokej kvality, pracovné uspokojenie (pracovníci môžu využiť svoje osobité schopnosti pri výrobe tovarov, na ktoré môžu byť neskôr hrdí). Hlavné **nevýhody** predstavujú: vysoké náklady tovarov a práce, nízke množstvo úspor z masovej činnosti a prípadné vzniknutie meškaní medzi objednávkami.

● Sériová výroba

- O sériovej výrobe hovoríme, keď sa vyrába isté množstvo jedného výrobku a potom nasleduje produkcia inej série toho istého alebo iného výrobku. Výrobný proces nie je nepretržitý.
- Uveďme si ako príklad pekárstvo. Pecne chleba prechádzajú niekoľkými výrobnými etapami. Niektoré špeciálne bochníky si vyžadujú dôkladnejšie spracovanie, ktoré je náročnejšie na prácu než obyčajné pecne.
- V tomto druhu produkcie neexistuje vysoká špecializácia. Niektorí pracovníci nemusia byť úplne vyučení a väčšina z nich vykonáva len časť celej práce. Napríklad v závode na výrobu oblečenia môžu niektorí pracovníci vystrihovať materiál a iní ho môžu pomocou šijacích strojov alebo ručne zošívať. Opäť iná skupina zamestnancov môže odev dokončovať.
- Čím je výrobok ťažší alebo väčší, tým častejšie sa práca vykonáva po etapách v samostatných úsekoch. Nedokončené výrobky prechádzajú z jedného úseku do druhého a je potrebné, aby sa stroje dali znovu nasadiť na vykonávanie nového úkonu.
- Hlavnými **výhodami** sériovej výroby sú: pružnejšie a nižšie mzdy, nakoľko majú pracovníci nižšiu kvalifikáciu. Ďalšou výhodou je lacnejšia výroba, keďže existujú isté úspory z masovej činnosti. Hlavnými **nevýhodami** sú: problémy účelného riadenia celého procesu, prípadná nízka motivácia pracovníkov a skladovacie náklady nedokončených tovarov.

● Plynulá (hromadná) výroba

- Plynulá výroba sa využíva na rýchlu produkciu veľkého množstva jedného výrobku.
- Ťažké výrobky sa premiestňujú na bežiacom páse alebo na montážnej linke od jednej skupiny menej kvalifikovaných pracovníkov k druhej skupine. Z toho plynie, že pracovníci musia prispôbiť svoje tempo práce rýchlosti pohybu linky.
- Existuje tu intenzívna deľba práce, pričom každý pracovník vykonáva len jeden malý úkon. Veľká väčšina práce si nevyžaduje úplnú kvalifikáciu a počas výrobného procesu sa využívajú stroje všade, kde je to len možné, čím sa znižuje manuálna práca.
- Pracovníci stoja v správnom poradí pri linke a montujú výrobok.
- Hlavné **výhody** plynulej výroby: Zníženie jednotkových nákladov pomocou vysokých úspor z masovej činnosti, nízke náklady na pracovnú silu, krátka doba zaškolenia, plynulá výroba počas celého dňa i noci, ak by to bolo potrebné. Hlavné **nevýhody**: vysoké investičné náklady, jedna porucha na montážnej linke môže zastaviť celú výrobu, výpadok strojov môže spôsobiť vážne problémy a nedostatok motivácie pracovníkov.

Vocabulary to the Article

need	potreba, nedostatok
want	potreba, nedostatok, nutnosť
process	postup, proces
redesign	prerobiť, prestavať, novo navrhnuť
goods	tovar, výrobok, statok
job production	prototypová výroba
produce	vyrobiť, vyhotoviť, vytvoriť, zhotoviť
well-paid	dobre platený/zaplatený
highly	vysoko, veľmi, nesmierne
quantity	množstvo, kvantita, veličina
to process	spracovať, vypracovať, vybaviť
a process	postup, metóda, proces
stage	etapa, fáza
item	jednotka, položka, prvok, druh tovaru
skill	schopnosť, zručnosť, skúsenosť
flow production	plynulá výroba
mass production	hromadná výroba, výroba "vo veľkom"
continuous	nepretržitý, plynulý, priebežný, nerušený
machinery	mašineria, (prí)stroje, zariadenie, mechanizmus
semi-	polo-
capital costs	investičné náklady
running costs	prevádzkové náklady
repetitive	opakovaný, opakujúci sa
involve	zahŕňať, obsahovať, týkať sa
specification	(po)opis, upresnenie, určenie
craftsman	remeselník, kvalifikovaný robotník (<i>pl. craftspeople, craftsmen</i>)
workmanship	vypracovanosť, majstrovstvo (výrobku)
aircraft	lietadlo, lietadlá
factory	závod, továreň
delay	(o)meškanie, oneskorenie, brzdenie, odklad
order	objednávka
occur	nasť, prihodiť sa, objaviť sa, vyskytnúť sa
labour-intensive	náročný na prácu
treatment	zaobchádzanie, narábanie, postup, spracovanie
separate	samostatný, jednotlivý, oddelený, rôzny
reset	vynulovať, zmazať, znovu nasadiť
efficiently	účelne, zdatne, pohotovo, vhodne
storage costs	náklady na skladovanie, skladovacie náklady
keep up with	držať krok s
place	umiestniť, uložiť, vložiť
assembly	montáž, výroba, zostavenie
fault	porucha, poškodenie, defekt, pokles
halt	zastaviť, zdržať
breakdown	výpadok, porucha, zrútenie, havária